

Redactiunea

se afla in

Strada lui Leopoldu Nr. 44.

Articolile nefrancate nu se primescu
doar numai de la corespondentii re-
gali si „Federatiunii.“ *Scrisori*
neprime nu se publica. Articlii tra-
si si nepublicati se voru arde si nu-
mai la cerere expresa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Prețulu de Prenumeratiune :

Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre șesce lune 5 „ „ „
Pre annulu intregu 10 „ „ „

Pentru Romanii :

Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 „ „ „
Pre 3 — 8 „ „ „

Pentru Insertiuni :

10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrala
pentru fiecare-care publicatiune sepa-
ratu. In locul deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare

de Prenumeratiune la diariulu

FEDERATIUNEA

Semestrulu II. Juliu—Decembre, 1874.

DDi prenumeranti a caroru prenu-
meratiune expira cu finea lui Juniu, a.
v. sunt rogati a-si reinnoi de tim-
pu prenumeratiunea, assemene si do-
ni d'a avé diariulu nostru sè binec-
ca a se insinua pana la 1/13 Juliu,
ca respectivii domni sè fia feriti
de placerile irregularitatii intru pri-
ma diariului, era administratiunea si
cauzat'a de complicatiunile, cari pro-
duc d'in intardiarea insinuatii.

DDi prenumeranti, cari remasese
inconstanta cu pretiulu, sunt rogati sè
revoiesca a-si refu catu mai currendu
de tezele, ca-cu administratiunea d'ia-
ni intimpina mari greutati d'in caus'a
madirei restantieloru.

Adress'a (numele, locuinti'a si post'a
ma) sè ni-se comunice legibilu si ac-
tu, ca sè se incungiure ratecirea
aocolitur'a esemplarieloru, ce totu
nu sè intempla cu adrese gressite.
Vechii prenumeranti voru face bine
de adresele loru litografate pre-
numeratiunile posteli.

Pretiuulu a se vedé in frontispiciulu
diariului.

Redactiunea.

B.-Pest'a,

8 Juliu 1874.
26 Juniu. 1874.

Camerei deputatiloru Ungariei nu-i
cu scenele emotiunate ce le pro-
câte unu incidinte neacceptatu.
Impressiunea ce fece a supr'a de-
clorilor magiari neacceptat'a amenin-
ta. „Ne vomu vedé la Filippi!“ prin
dep. serbu Politu-Dessaniciu ter-
discursulu sèu, despre care s'au
scutitu in nr. trecut'u si la care au re-
tatutu toti oratorii subsecuenti, Sam-
trecuta discutendu-se a supr'a unei
cestiuni puse la ordinea d'illei, —
anea fondului scol. a Iudaniloru,
si alti d'i, in siedinti'a de domi-
unu nou incidinte, care amenintia
nisa ministeriale si iterata dissolu-
a a maioritatii guvernamentale. Mai
de 30 de oratorii crestini si-batura
a supr'a cestiunii: ce sè fia cu
diariulu judaniloru? Sè se dee numai
diariulu de rabbini? seau sè se im-
a egalu intre dissidentii ortodossi si
matati? Ministrulu Trefortu in espu-
sa cerusse mana libera si era si-
de majoritatea camerei, candu de
C. Tis'a, intiellesu cu alter ego
lui Deaku, A. Cengheri, cu Hor-
(epplu) si Fr. Pulschi, presentat'a
a propunerea sa: d'a se lassá ne-
gata natur'a de dreptu a fondului
si preste totu a nu se luá vre unu
solu definitivu, ci a se lassá in voi'a
diariulu ca d'insulu sè dispuna pro-
in a supr'a proventeloru fondului
intiellesulu cererii ambeloru secte
nesci, adeca si pentru infintiarea
diariulu si pentru ajutorarea scole-
pop. judano-ortodosse, ceea ce
presentia pareá a compunde pro-
arii ministrulu Trefort, pre care

peccatele salle l'impinsera a grabi sè
dechiare ca se invoiesce cu propune-
rea lui C. Tis'a. Atátu fu de ajunsu
ca sè erumpa vulcanulu deakisticu ar-
runcandu lava si spudia a supr'a bietu-
lui ministru, care comisse cresi'a d'a-si
apropriá propunerea odiosulu corifeu
allu opostiunei. Mamelucii revoltara,
refusandu a primí tocmel'a ministrulu,
cu Tis'a. Scomotu infernale, confusiune
babilonica urmá, carei-a presiedintele i
puse capetu, cu espedientulu d'a suspinde
siedinti'a pre 15 minute, ca deputatii
sè se mai recoresca prin corridore. —
Reincependu consultariile, confusiunea
deveni si mai mare, ca-cu unii ad officia
paratissimi, vrendu a impacá differinti'a,
facura felu de felu de propuneri si sub-
emendamine, cari stricara si mai réu
treab'a, ca-cu punendu-se la votu, se re-
spinsera tote un'a dupa alt'a d'impreuna
cu a lui Tis'a. Acum nu mai érá neci o
propunere. Cee de factu? Perplessitatea
éra mare, deputatii vedendu-se in pu-
setiunea judaniloru lui Moise, ratecindu
prin desiertulu Arabiei, priviau cu an-
sietate in tote partile, dora ar' vedé co-
lumn'a cea de focu, care sè-i conduca si
sè-i scotia d'in labirintu, si ce se vedi
minunea, — ca in tote lucrurile juda-
nesci; — se fece si asta data, capetiu'a
cea plesivita a ministrulu presiedinte
stralucia in tota splendorea sa, candu
in mediuloculu cellei mai profunde ta-
ceri rostí oraclulu conformu regula-
mentulu camerei, ca propunerea respinsa
ne mai potendu-se presentá in aceea-si
sessiune, guvernulu, cunoscandu (???)
acum intentiunea camerei, va veni in
sess. viit. cu una propunere cerrespun-
dictoria acestei intentiunii — motivandu-
se asifelu trecerea la ordinea d'illei. Sic
nos servavit Apollo Bittó. — Ce va fi
cugetatu Bittó rosiindu acestu oraclu si
cum va fi priceputu intentiunea camerei
numai bunulu D-dieu pote sci, ca-cu
insu-si Pittó nu o sci, pentru ca nu es-
siste unulu intre deputati, care d'in a-
cellu caote de opiniuni si d'in resulta-
tulu votarei ar poté sè affle intentiunea
camerei. Cu tote acestea adevéru este
ca numai prin espedientulu dlui Bittó,
ca prin firulu Ariadnei essí camer'a d'in
labirintulu gidovescu si se puse capetu
tumultulu mamelucescu.

Ministrulu Trefort, affectandu graba
si unu felu de indignatiune vedendu re-
sultatulu voturiloru, si-culesse catrafu-
sele si essí d'in sied. in chili'a reservata
ministriloru spre consultari secrete. Aici
descoperí lui Bittó ca este gat'a a-si da
demissiunea, dar harthi'a pre care scrieá
conceptulu, o luá betranulu Ghiczy si o
rupse, dicandu-i sè se lasse de acestu
cugetu, de ora ce incidentulu nu merita
atat'a importantia. Mai tardíu clubulu
partitei deakiane tienendu conferintia
luá conclusu in assemene intiellesu. Et
sic instructioni publicae servatus est
Trefort, érá partit'a deakista scapá de
pericululu dissoluitiunii si ministeriulu de
crisa de si partiale, dar in aceste impre-
giurári impreunata cu complicatiuni de
totu felulu.

Desbaterile gener. a supr'a novellei
electorali se terminara eri, proiectulu au
fostu primitu cu 230 contr'a 49 voturi
va sè dica cu majoritate de 181 voturi.
D'intre oratorii cari au vorbitu in con-
tr'a proiectulu mai avemu sè insem-
námú pre D. V. Babesiu, care asta data,
de si au vorbitu mai multu d'in punctu
de vedere politicu, inse prin modera-
tiune esceptionale, prin incungiurarea

pleonasmiloru si aussismiloru favoriti
dar' mai alessu prin insfrarea unoru ca-
suri concrete despre nerespectarea legii
de nationalitate, silí pre ministrulu de
interne Szapáry si pre fostulu ministru
de culte Pauler a descinde in aren'a
spre a-lu combate, seau mai bine di-
candu a se apperá, ceea ce nu li suc-
cesse, pentru ca faptele marturisescu
in contr'a loru si-apoi a negá simplu,
nu este a probá.

Mai vorbira d'intre dep. serbi Costicicu
si Massimovicu, acestu d'in urma sta-
ruindu a paralísá effectulu discursulu
connationalelu seu Politu, se intiellege
ca amendoi contr'a proiectulu si pentru
propunerea lui Mociari sustienendu suf-
fragiulu universale si dandu espressione
drepteloru reclamatiuni a nationalitati-
loru. Mai observámú ca dep. sassi se-
cesionisti votara d'in preuna ce natio-
nali si cu cei d'in stang'a estrema, in
contr'a proiectulu. Circumspectulu
jupanu Hontiu inca i-se pote asta-data
dice: tarde canis.

Una judecata englesa despre
Francia.

Suptu acestu titlu, diariulu „le
Siècle“ reproduce dupa „Fortnightly
Review“ conclusiunea unui articlu de-
spre situatiunea Franciei care contine
multe aprecieri juste. Ecca copriinderea
acestui articlu:

„Dupa una teoria asta-di poporara,
care lingusiesce inalta moralitate en-
glesa si germana, natiunea franceza in-
tréga aru fi intr'una stare de decadintia
fisica. morale si nationale. In tote epo-
cele essistu omeni plini de intiellectiune,
cari sunt ferriciti a deplange sortea So-
domei si Gomorei, si a desveli misteriele
unei corruptiuni nationale; si, lucru in
adeveru de notatu, acestu-a este unu
esercitiu cu care se indeletnicescu suc-
cesivu tote natiunile intre d'insele si
care se intemeieza mai adesea pre ne-
sce date d'in cele mai neindustullatorie.

„C'una generatiune mai in urma, érá
la moda la noi d'a deplange decadintia
Englitterrei, a carei anima se credea
rosa de pauperismu si de spiritose. In-
tr'una alta epoca, se dicea ca Germani'a
éra cadiuta intr'una stare completa de
nepotintia prin abusulu metafisice si
nicotinei. Alta data unu mare moralistu
ne-a invetiatu ca d'aci inainte Itali'a
n'aru mai fi buna de catu pentru a pro-
duce dantuitori si cantatori.

„Aceste accusatiuni in blocu contr'a
unoru natiuni intregu sunt pre atátu de
facile, pre catu si de réu gustu. Déca,
in mediuloculu Europei, aru essiste in
realitate 36 millione omeni intr'una
stare reale de corruptiune, acést'a aru
fi clopotulu de morte allu civilizatiunii
europene. Civilizatiunea este solidara in
Europ'a; déca una a cinci-a parte d'in
representantii ei aru fi pre calle d'a se
atrofiá, restulu n'aru mai avé multu
timpu de vietuitu. Precum cerebrulu si
anim'a nu s'aru poté inveseli de simp-
tomele unui canceru in stomachu, totu
assemenea Englesii si Germanii n'aru
poté sè moralizeze pre urmele unei de-
scompuneri a Franciei. Precum unii
profundi provinciali sunt convinsi ca
Londr'a, „Babilonia moderna,“ este unu
cibu de infectiuni, totu assemenea
nesce profundi poltici si-intipuescu ca
este unu poporu speciale in Europ'a
care merge spre finitulu sèu; daru totu
assemenea si Americanulu este convinsu

pana in adanculu intelligintiei lui, ca
lumea yechia este la finitulu carierei
salle, si totu assemenea inca apostolii
„Iacului saratu“ (Mormonii) proclama
ca Statele-Unite sunt pre callea care
duce dreptu la perire.

„Tote aceste moduri de vederi au
una parte vulgara si una parte monotona.

„Ca societatea franceza este intr'una
stare de commotiuni puternice, ca vietii'a
nationale incerca vigurose scuduri, ca
classe si strate sociale sunt aproape d'a
disparé, aceste tote sunt forte evidinte.
Dara starea de sleire si de corruptiune
este asta-di cu multu mai pucinu mare
in Franci'a de catu a fostu la alte po-
pore, pucinu mai mare chiaru de catu a
fostu unadinoira in Franci'a. Germani'a
éra cadiuta mai josu dupa resbellulu de
30 de anni, Prussi'a dou'a-di dupa Ien'a
Franci'a la essirea din resbellulu de 100
de anni si in ultimii anni ai lui Ludo-
vicu XIV. Unu observatore superficiale,
vedendu starea Englitterrei suptu Ca-
rolu II. aru fi uitatu cu facilitate ca acesta
tierra a produsu pre Cronwel si Sha-
kespeare, si nu s'aru fi acceptatu ca va
da nascere lui Marlboroug si Newton.

Elasticitatea de care Franci'a a datu
proba, radicandu-se de suptu loviturele
resbellulu si, desfasurandu prodigio-
sele salle resurse, a nimitu lumea. In
adeveru, nici-una-data Franci'a de mai
multe generatiuni n'a fostu atátu de
laboriosa, atátu de intieliginte, atátu de
progressiva ca in acesti ultimi anni.
Alaturi cu punctele negre alle mari
corruptiuni si chiaru alle slabirii fisice,
essistu millione de omeni cari lucréza
fertilele pamentu allu Franciei si cari
sunt asiá de cumpetati si asiá de ca-
pabili, cum n'au fostu nici-una-data.
Absintulu, Ernest-Feydeau, café-chan-
tants nu mai au nici-de-cum trecere la
acesti d'in urma, si admitendu ca unu
millionu d'in poporatiune este dedatu
l'acestu felu de veselie, totu-si remanu
35 de millione, cari au fostu la adapostu
de acestu reu.

Se pote ca Franci'a sè fia chiamata
a strabate si alte incercari, se pote ca ea
sè nu fi atinsu inca punctulu extremu
allu sufferintieloru; se pote ca sè tréca
un'a sèu mai multe generatiuni pana sè
se restablesca ordinea, dara missiunea
ce Franci'a si a datu cere numeroze ge-
neratiuni pentru a ajunge acestu scopu
si, in vederea inaltimii acestei missiuni,
celle mai mari sacrificie, celle mai mari
catastrofe voru paré cu totulu mice. —
Transitiunea de la unu tipu de societate
usata la unu tipu nou este, cu totulu
neaperatu, insocita de commotiuni si ac-
cidinte. Dera, deca din tote aceste suffe-
rintie alle Franciei va essí una Republica
vigurosa si durabile, ea nu va intardiá
sè uite cu ce pretiu a rescumparatu-o,
ca-cu pretiuulu n'aru fi de locu pre scumpu.
(d. „Rom.“)

*Fratietatea correlegiunariiloru Greci
facia cu Romanii.* — Membrii greci ai
comunitatii beser. greco-romane d'in
Budapest'a staruescu de multu a se des-
face de cátra Romani, vrendu a se con-
stitui in comunitate bes. cu totulu se-
parata. Spre acestu scopu au facutu pe-
titiune la ministeriu, ceea ce nu ar fi in
sine vre unu pecatu, dar crima este con-
glomeratulu de assertiuni mintinose si
insulte arruncate in faci'a Rloru, dictate
de urra inespessibile ce porta acesti
grecreti renegati nu numai cátra corre-

legionarii loru Romani d'aici, ci cătra întreaga națiunea romana, si acestei urre implacabile nu se sfîra a-ida expresiune in urm. petitiune ce nu are parechia de impertinente ce este:

Dle ministru allu culteloru si instr. publ!

In seclulu trecut forte multi straini se assediara in Pest'a, cari amesuratu poteriloru lor, prin laborea si averea lor au contribuitu la aredicarea continua a arbei, sub scutul legiloru Ungariei si pre langa sentiulu amicabilu allu locuitoriloru in privinti'a religiunei s'au semtitu totu mai bine, privindu mereu-mereu tierr'a acest'a de patri'a lor, si-au stabilitu aici permaninte focurile lor; aici si-au dezvoltatu familie, aici si-au crescutu copiii; — cu unu oventu: se prefacura in cetatenii acestei patrie.

Dintre strainii colonisati mai multi erau Grecii si asiá numitii Macedo-Romani d'in Turci'a si Greci'a, cari adducandu cu sine sentiulu religiosu allu parintiloru, se allaturara comunitatei besericesci Illyrice, séu acumu Serbe, ca la atare, care laudá pre D-dieu dupa ritulu beserice grece ortodosse, si asiá si-potura implini lipsele sufletesci in cultivarea credintei parintiloru lor.

Dar nu preste multu sporindu averea, si inmultidu-se numerulu lor, simtira lips'a de a-si face beserica, dupa cum fecera fratii lor d'unu sange d'in Comaromiu, Jaurinu, (Arrabon'a) Alb'a-Regi'a, Kecskemét, Crisiu-Mare, Vatiu.

Asiá s'a intemplatú că in 18 apr. 1788 Grecii si Macedo-Romani locuitori in Pest'a se unira, ca despartindu-se de eclesi'a illyrica s'e-si edifice beserica in care cultulu divinú precum tote ceremoniele besericesci s'e se tienea eschisivu si pentru totu deaun'a in limb'a lor materna (?) in limb'a greca. Pentru realizarea acestei decisiuni cu subscrierea: „toti locuitorii de nationalitatea greca d'in Pest'a“ petitiunara in 6. Nov. 1788 la locuteninti'a reg., in care declara, că de órace in eclesi'a illyrica, de care s'au tienutu ei, cultulu divinú nu se servesce decâtu numai in limb'a illyrica éra ei partea cea mai mare afara de limb'a greca nu pricepu alta limba voiescu a essá d'in sinulu eclesiiei illyrice si ceru permissiune a-si edificá beserica si a se constitui in eclesi'a separata.

In 18. Dec. 1788 petitiunea se transpuse la comitatulu Pestei, si dupa-ce s'au ascultat in privinti'a acest'a si episcopulu gr. or. din Bud'a, precum si senatul urbei lib. reg. Pest'a, care fusese insarcinat cu investigarea — Judele primariu allu urbei Pest'a ascultandu pre cei interesati — inaintea preutiloru — reportulu despre resultatu precum si petitiunea au substernutu-o la Locuteninti'a r. care in 27 Nov. 1789 dede in principiu concessiunea pentru edificarea besericei.

In reportulu, pre bas'a carui-a Locuteninti'a dede concessiunea edificarii beserice — reportorulu jude primariu allu Pestei declara, că de si între supplicanti cari dorescu noua eclesi'a — sunt reprezentate trei nationalitati, anume, grecii, macedo-romanii si bulgarii, totu-si inaintea preutiloru lor fecera aceea invoieá, ca in beserica lor de sine statatoria si separata cultulu divinú „totdeun'a s'e se tienea in limb'a greca.“

Adnessámu aici consemnatiunea acelloru 179 familie cari petitiunara d'intru inceputu pentru infintiarea noiei comunitati beser.

In clausul'a conscrierei acestei-a se reamintese, că in nou-edificand'a beserica cultulu divinú s'e se celebreze in limb'a greca.

Pre langa conditiunile aceste petitiunantii se deobligara a supportá tote sarcinile pentru zidirea si construirea besericei, si anume Grecii au succurau cu 32,464 fl. 20 cr. éra asiá numitii Macedo-romani cu 17,401 fl.

Planulu infintiarii noiei comune besericesci intempiná indata la inceputu oppusetiune d'in partea episcopatului serb.

Basa acestei oppositiuni érá incompatibilitatea basata pre diver-

ginti'a caracterului poporeniloru de ambe nationalitate principale unite spre infintiarea eclesiiei, incompatibilitate profetita in ca de atunci.

Adnessámu dechiaratiunea eppulu Stratimiroviciu substernuta la Locuteninti'a reg. in 6. Marte 1789, prin care nu numai contesteza necesitate zidirei beserice separate, dar impartindu pre supplicanti in mai multe nationalitati, adauge, că daca ei nu se potú intiellege cu asiá numitii Rasciani, e de siguru, că nu preste multu se voru nasce între ei imparechiarí diu punctulu de vedere nationalu.

D'in asemenea cauza procede si metropoli'a d'in Carlovieti, candu in dechiaratiunea sa d'in 4. Malu 1789. sollicitéza oppositiunea la zidirea beserice, si refusarea petitiunii.

Totu d'in acellu incidentu fece eppulu Stratimiroviciu una dechiaratiune noua in 30. Aug. 1789, in care pune pondulu principale pre desbinarile ce se voru escá între aliatii cei noui.

Aceste érá prospecte triste pentru consolidarea noiei comunitati bes. compussa din elemente deschilinite; cu státu mai triste, că la inceputu se fecera unele experimentári că subscrierii, cari offerisse daruri pentru zidirea caserice, nu preste multu le-retrasera; precum documentéza p. 9. d'in reportulu eppulu Stratimiroviciu.

Dara parinti nostri in insufletirea loru cătra scopulu santu, aveau aceea credintia, că ideea sublima va inlaturá tote pasiunile marsiave, si se alipira cu tota ardore sufletulu lor, si lucrara cu energi duplicata pentru realizarea acellei-a.

Li-au si succésu a inlaturá obstacole esteriore d'inaintea realizarii scopulu si Maiestatea sa pre callea Locuteninti' prin respectulu seu d'in 27. nov. 1789 sub nr. 45027 permise **Greciloru** petition nti in principiu s'e pota zidi beserica si s'e-si tienea parochu separat, cu conditiunea, ca planulu si spsele s'e se presente inainte; — éra d'in partea Locuteninti' in 22 Iun. 1790 fu permissa definitivu despartirea de cătra beserica illyrica, zidirea beserice grece separate si constituirea comunitatii bes. grece separate.

Dobandindu petitionantii concessiunea zidirei beserice separate, nu intardiara a osi cfeptui. Asiá nu preste multu castigara fundulu de acumu sub nr. 50 pre malulu inferioru allu Dunarei, din stradele Posta-vechia si a Porumbului impreuna cu edificulu de pre fundu in care improvisara una capella, in care cultulu d-dieoscu si tote ceremoniele se celebrara de preotu grecu numai in limb'a greca; dup'aceea incepura cladirea beserice, si nu preste multu o si edificara, in care cultulu d-diescu si tote ceremoniele fura celebrate eschisivu in limb'a greca conformu invoielei lor, a concessiunii si a ordinatiunei supreme.

Asiá dara numai sub numele grecu, numai in numele grecu si pentru limb'a greca se dede concessiunea pentru despartirea de cătra Illyri, pentru zidirea beserice separate, si pentru infintiarea eclesiiei independente: macaru că între petitionanti fusera si Macedo-Vlachi.

Dar neci nu s'au potutu intemplá altcumu, de órace Vlachi de-atuncia d'in Pest'a, cari acumu se numescu „Romani“, neci n'au fostu cunoscuti: Éra Macedo-Vlachii, precumu atunci se tienea, asiá si asta-di se tienu de Greci, de cellu mai frumos essemplu spre acest'a servesce comunitatea bes. gr. or. din Vienn'a, acarei membri desic sunt Macedo-Vlachi, totu-si nu s'au numitu si neci se numescu altcumu decâtu Greci, precum si beserica lor este greca. Neci — in beserica neci in scola nu s'au servitu si nu servescu de alta limba, de cătu numai de cea greca; — precandu acei Vlachi, cari asta-di se numescu Romani, — intru adeveru se numescu **Kara-Vlachi**, — Vlachi negri.

Macedo-Vlachii adeca Romanii (Vlachi) n'au littere proprie neci scriosore, si precumu in patri'a lor (Macedoni'a) asiá pretotindene unde traiescu in scolele loru invetia limb'a greca, in basericele loru cultulu divinú si ceremoniele se celebreza eschisivu

in limb'a greca; in tote affacerile loru comerciale de correspundintia, in facerea chriso-veloru si in alte procederi si affaceri officiose se servescu numai de limb'a greca; — limb'a, care o vorbescu in cerculu familiaru e unu amestácu d'in mai multe limbe, dar in cea mai mare parte consiste d'in limb'a greca éra cu limba Romana Kara-Vlaha nu e rudita de felu că ci pre acest'a Macedo-Vlachi neci o vorbescu, neci o intiellegu.

Ba dupa documentulu alaturatu sub 14 /- ei, precumu parinti si stramosii lor nu s'au servitu de alta limba decâtu de cea greca, asiá dara nu se potú numerá la alta rasa, decâtu numai la cea greca.

Prin urmare numai acesti-a si atari Macedo-Vlachi au fostu cei ce s'au primitu de cătra grecii despartiti de Illyri, si cari au edificatu beserica greca si au infintiatu eclesi'a greca.

D'aici urméza, că in documentulu facutu cu ocasiunea depuneri fundamentulu, precumu si in alte documinte este espressu cu cuvinte, acaroru intiellesu nu se póte trage la indoiea, că numai Greci si Macedo-Vlachi s'au unitu intr'o eclesi'a.

Depunendu-se fundamentulu beserice grece in an. 1791 se fece inscriptiunea si in petri'a fundamentale: că beserica acest'a este zidita de națiunea greca si Macedo-Romana, ambele de aceea-si confessiune.

In 1802 facera contractulu, in care la punctulu primu se enuncia, că preutii „in administrarea darurilor si a sacramintelor si in tote ceremoniele indatinata la cultulu d. diescu s'e se servesca de limb'a greca, de limb'a, de care s'au servitu parinti si stramosii ambeloru nationalitati atátu in causele besericesci, cătu si in celle politice, si de care s'au servitu pana in diu'a de asta-di. Si ca s'e faca si mai evidenta diverginti'a între Macedo-Vlachi si alti Vlachi in privinti'a limbii, cu acesta ocasiune, candu se pertractá a supr'a numirei unui allu doile preutu, nimeni nu i-a plesnitu prin minte s'e cagete la alta limb'a in cultulu divinú, decâtu la limb'a greca, pentru acest'a s'a si stipulatu precisu, că preutul vlachu trebu s'e fia de origine **Macedo-Vlachu**. C'unu oventu: infintiarea eclesi'e, de acarei limba officiosa fu statorita prin contractu cea greca.

(Va urmá.)

Bismarcu si Vilhelmu Russel,

correspundintele lui „Times.“

V. Russel, cunoscutulu correspundinte de resbellu allu diariulu „Times“ in díllele aceste edá in Londonu diariulu seu despre resbellulu franco-teutonicu. — Inca mai nainte de acest'a diurnalele annunciase conflictulu personalu cellu avu diaristulu Russel cu Bismarcu; Russel acumu dá publicitatii originea si decurgerea conflictulu si d'in publicarea acest'a se vede cumca conduit'a lui Bismarcu facia de ellu nu a fostu de gentlemen. De altmintrea caus'a e atátu de interessanta, in cătu merita s'e fia cunoscuta si de cercurile celle mai indepartate. — In resbellulu amintitu Russel se tienea totu in apropiarea cortellulu generalu; publicá reporturi detaiate despre tote luptele, între cellealte comunica si discursulu captivatulu imperatu Napoleonu III cu regele Vilhelmu in castellulu de Bellevue (langa Sedan). Discursulu i veni la cunoscutia in modulu urmatoriu:

Russel sosi in 13. Sept. sér'a in Montmirail la cortellulu generalu allu clironomulu Germaniei. Acestu-a lu primu forte affabilu, si conversandu veni vorb'a si asupr'a defectuoseloru impartesiri alle diarieloru despre intalnirea imperatiloru in castellulu de Bellevue. „Vreu s'e-ti comunicou-i-dise clironomulu — intr'unu modu chiaru ceea ce s'au intemplatú atunci, de órace imperatulu mi-le comunicasse tote dupa intalnire. Eu, precum sciti si Dvostra, am statu afara din odia, unde intrasse Napoleonu cu tatalu meu ca s'e vorbesca. Eu inchissem usi'a si am statu afara ca si unu veghiatoriu, pana ce se fini discursulu.“

Dupa cuvintele aceste de introducere,

clironomulu i impartesi intemplantel sel i multimi si colonelulu Walker, stete in apropiarea loru i-dise: „A scii totu casulu, inca d'in sorginte prin Russel bagá de sama, că aceste i se éra rara pentru ca s'e se comunica in „Times“ pentru rectificarea versiuniloru de mai forte defeptusse. Opiniunea lui se conf prin aceea, că clironomulu dandu-i intesirile i-dechiará: „că celle impartesiri-stau spre dispusetiune.“ — Prin mare Russel tramisse reportulu seu „Times“, si ca la una septemena mai tu si apparú. Discursulu între Napoleonu Vilhelmu se comunicá in modulu matoriu:

Imperatulu Vilhelmu incepú antáiu versarea. „Ddieu — dise — dede arm nostre triumfulu in lupt'a inceputa cu nostra.“ La aceste Napoleonu respunde ellu n'au cercetu resbellulu, ci că opini publicu l'au impinsu la declararea resbellulu; la ce Vilhelmu observá, sciu că n festulu n'a emanatu de la imperatulu „Maiestatea vostra tienendu contu opini publicu ati d'claratu resbellulu, dar m strii M. V. au fostu cei ce au creatu niunea publicu, care cerea resbellulu.“

Dupa aceste urmá pausa, ce fu rupta de Vilhelmu cu observarea că arm franceza luptá cu mare bravura.

— „Asiá-e, respunde Napoleonu, ostasii M. V. sunt asiá de disciplinati, n'au fostu ai mei in anii prosimi.“

Vilhelmu i observá, ca armat'a s'au servitu de tote inventiunile mai si de esperimintele totororu natiuniloru ainte si dupa 1867.

— „Artilleri'a vostra Sire castigá la Artilleri'a prussa e cea mai frumoza tota lumea.“

Imperatulu Vilhelmu multiamindu tru complimente i-dede de nou respunde că armat'a prussa s'au nesuitu a se serv esperimintele totororu natiuniloru.

— „Principele Fridericu Carolu de sortea díllei“ — observá Napoleonu. Cor lui occupá positiunile nostre.“

— Principele Fridericu Carolu? N intiellegu Maiestate. Corpulu fiului meu care luptá langa Sedan.

— „Si unde e princ. Fridericu Carolu?“

— „Ellu stá cu siepte divisiuni in Metuliu!“

La aceste cuvinte Napoleonu se emurá; dar numai decâtu se stapani, discursulu se continuá.

Vilhelmu dupa aceste intrebá pre Napoleonu, este applicatu a pune ce-ati ditiuni?

— „Nu voiú! N'am potere. Sum capu — Permitteti-mi a intrebá are voiú a guvernú, cu care potemu incepe gatiatiunile?“

— „Imperatés'a si ministrii sunt Parisu, ei au poterea eschisivu d'a face gatiatiuni.“

In urma regele Vilhelmu observá d'ca nu va contradice Imperatulu i-vestin'a de locuintia castellulu Vilhelmu langa Kassel, si primindu Napoleonu offeru — discursulu se fini, imperat despartira. Imperatulu Napoleonu a emotiuat d'ede expresiune sentiemiante saile de multiamire pentru gentileti'a pentru că regele Vilh. precum amintu inceputulu intalnirei, indata dede espune cond'inti'e saile pentru loviturele tei care i-lu dede in mana pre imperat. Nap. III.

Russel in diariulu seu impartesi modulu urmatoriu conflictulu ce se escá ellu si Bismarcu pentru comunicatele tite in „Times.“

Pre paginele 464—473 scrie urmá Diu'a de 10 Sept. fu o serina toamna, vream s'e facu una excursiune pana la Sceaux, dar pre callea am avu vorbescu in mai multe locuri, mai cu voiam se cercetezu pre mr. Astim „Hotel des Reservoirs.“ Candu intru ellu l'am gasitu occupatu cu o publicu ce érá s'e o trimitta la „Standard.“

Amiculu me intrebá: Ce ai de s'e faci cu telegramm'a lui Bismarcu, felu de telegrama? — „Dar e posibilú fi trecutú cu vedere comunicatulu tu

te foile prin oficiulu teleg. alu lui
er?!

Intr'acestea se apropiã de mesa, si
d'in puiulu ei urulu din urma alu
ului „Standard,” mi-arreta una notitia
cetindu-o abia potui resuffã. Notitiã
a nu apparusse in „Times”; dar nu erã
o dubietate, cã-ci in rubricã „Sciri
nove” cetii cu suprindere cã „impar-
tile din „Times” alle dlui W. Russel,
re intalnirea imperatoru la castellulu
Bellevue — n'are nici una basa? Com-
municatulu erã subscrisu de Bismarcu. De
am cunoscutu gravitatea pusetiunei,
mele elironomului, care singuru me po-
scuti, nu poteã fi amestecatu in caus'a
a; era de alta parte nu poteam tacẽ
a dice unu ouventu. Luai notitiã, si
rei d'a dreptulu la Bismarcu, care lip-
d'a casa si sosirea lui erã incerta. In-
astfelu de impregiurari reintornai acasa
crisise cãte-va s're lui Bism. rogandu-lu
me primesca in audintia insemandu cã
anci ore me voiu presentã.

(Va urmã).

Camer'a deputatiloru Ungarici.

Sedint'a de la 27. Juniu 1874.

Presiedinte: Perczel Notari, Mihályi,
hter si Huszár. Din partea guv. m. Bitto,
Gyzy, Szapáry, Bartal, Pauler si Trefort.
Dupa autentificarea protocollului d'in sie-
ã trecuta, Szeniczey presenta petit-
ioneloru Scolovatiu si Scoleit'a pentru
rporarea loru in nou-infiintandu cotu
Cuvinului; F. Pulszky a urbi Gyón-
ã, carea cere sã fia capital'a cottului.

La ordinea d'illei sunt reporturile comi-
siunei de petitiuni; la petitiunea ur-
Satu-mariu I. Kiss amintesc cumea
sienea acest'a merita tota attentionea
caus'a abuzurilor intemperate la essecu-
si pentru miseri'a locutoriloru, cari se
ta contra fometei, cãtu pentru dorint'a
de a se infiintã banca nat. ung. ob-
ra cã aceea este dorint'a universalã a
rrei. Deci propune, ca petitiunea sã se
aspuna la min. de financ. cu aceea in-
nare, ca sã presente proieptu pentru in-
cierea baneci nat. ung. si ca essecutiunea
si sã se suspenda pana dupa secerisiu.

Min. Ghyczy declara cã de multu
ordinatiune dirigatoriiloru de dari, in-
mandu-le, ca sã suspenda essecutiunea
locurile bantuite de plage elementarie.
Dar sistarea universalã a incassarei dã-
ru nu o pote ordinã intre impregiurari
acumu. Cãtu pentru infiintarea baneci
ung. observa, cã camer'a ar luat con-
u, dar guv. nu potã face passii neces-
in acesta cauza importantã, inse dupa
siarea sesiunei guv. indata va incepe
petitiuni in acesta privintia cu banca
riaca. Pana atunci roga camer'a sã se
siena de la tote decisiuni in caus'a
st'a, de órace s'aru impedeã negocia-
tile. Camer'a primesce propunerea comis.
petitiune ca petitiunea sã se transpuna
pluminte ministrului de financie.

Proieptulu de incompatibilitate se ceti
rei-a ora primindu-se fara observatiune
se va trimite camerei boieriloru.

Urmeza motivarea proieptului presentatu
G. Nagy pentru regularea can-
ltei procenteloru de la capita-
le intabulate. Propunatoriulu obser-
cã aici nu este vorb'a de reformã; radi-
ci sã se faca dispusetiuni contr'a pro-
loru essagerate ce ieau usurari, cari in-
deveru sunt nesufferibile. Roga camer'a
transpuna proieptulu la sectiuni. — Min.
aler recunosc intentiunea nobila a an-
bitoriului si nu trage la indoiele, cã
alu in unele impregiurari are dreptulu
streveni in unele affaceri private, dar
du asemone intreveni aru fi contr'a
siuniloru binelui commune, astfelu de
pusetiune nu se pote face. Dispusetiunea
a nu numai cã nu ajutara, dar strica
ereseloru agriculturiloru, apoi si legea
a se va elude precum s'au intemplat
legile vechie cari dictau pedepse draco-
asup'a usurariloru. Atare dispusetiune
clatinã din fundamentu creditulu atãtu
ratu, cãtu si regnicolaru. Rogu deci ca-
a sã respinga proieptulu. Camer'a lu-
age.

Objectulu d'in urma a siedintiei fũ re-
portulu comis. de immunitate cu privire la
petitiunea data contr'a deputatulu Eder.

Referintele M. Basanu arreta cã tri-
bunalulu reg. din Seghedinu cere suspendarea
dreptulu de immunitate facia de deputatulu
Eder pentru cã e acousatu, pentru defrau-
dãri si furturi. Comis. de immunitate pro-
pune respingerea rogarei procurorelui reg.
dar primesce rogarea tribunalului.

A. Lázár doresce a presentã una con-
trapropunere, pentru acarei motivare cere
cetirea judecateloru date de tabl'a si curi'a
reg. dupa acarora cetire propuze „ca tote
scriptele sã se tramitta la tribunalulu din
Seghedinu pentru a le comunicã procurului
pana la atunci camer'a sã nu pertractedi-
caus'a acest'a.”

Basanu nu primesce contrapropunerea
pentru-cã caus'a s'ar amanã cu annii. —
Camer'a accepta propunere comis. de im-
munitate.

In urma presiedintele provoca camer'a
sã allega diu'a pentru inceperea debateri
novelei elect. — Szapáry roga camer'a,
ca privindu ponderositatea objectului, sã
amane pertractarea pana Marti-a venitoria.
— F. Pulszky cere a se incepe Mercuri
ceea ce si majoritatea camerei primesce.

Presiedintele propune ca camer'a
sã pertracteze proieptulu despre conven-
tiunea facuta cu Romania in pri-
vint'a junctiuniloru — si cu intrerumperea
debateri asup'a novelei elect. — Ghyczy
observandu cã camer'a Romaniei per-
tractã dejã acestu obiectu de mare impor-
tantia roga camer'a, ca sã grabesca si sã pri-
mesca propunerea presiedintelui. — F. Do-
mahidy nu e de accordu cu Ghyczy ci
propune siedintie paralele. — F. Pulszky
primesce acesta propunere. — G. Nagy
nu primesce nici un'a. Camer'a accepta pro-
punerea presiedintelui.

Siedint'a se redica la 12 óre din dñ.

Siedint'a de la 1. Juliu 1874.

Presiedinte: C. Torma. — Notarii: Mi-
hályi, Széll, Beóthy si Huszár. Din partea
guv. min. Bittó, Ghyczy, Szapáry, Bartal,
Pauler, Trefort si Szende.

Dupa autentificarea protocollului siedintiei
prec. presiedintele presenta petitiunea urbi
Késmárk, in care spriginesce petit. urbi
Siopronu pentru modificarea novelei elect.
mai departe petitiunile ne pertractate in
lun'a trecuta. I. Oláh pentru economisarea
speseloru propune, ca numai interpellati-
unile si propunerile sã se tiparesca. Várady
votãza pentru procedur'a de pana acumu.

P. Nemesiu propune, ca d'in §. 5.
allu nov. elect. sã se lasse a fara cuvintele
„adaussulu dessarcinari pamentului.” Mai
de parte presenta urm. proieptu de resolu-
tiune: „Camer'a, ca sã potã basã pre date
autentice enunciatiunea sa relativu la §. 58.
indruma pre ministrulu de interne ca mai
nainte d'a se pertractã novel. elect. — sã
presente camerei cãte una tabella de dare
d'in celle d'inainte de 1848, si d'in summa-
riulu catastrali de dare d'in 1854 summa-
rielle urmatoriiloru commune: Selciva-de-
susu—si josu d'in cottulu Turd'a; Marocu-
haza, Tiege d'in cottulu Dobocã; Maciu si
Bothaza d'in cottulu Clusului; Gyergyó-
Remete d'in scaunulu Cicu; Pischiner si
Cihu d'in cot. Huniadorei; Széplacu, Véczk,
Ciceu-Cristuru d'in cot. Solnocului-interioru,
— era pana a se presentã acestea, §-ulu 58
sã remana pendinte.

Propunerea si proiep. de resol. se va
tipari, distribui si la tempulu sãu se va
pune la ordinea d'illei.

A. Németh si A. Petrovay ceru
concediu de siesse septemane pentru restabi-
lirea sanatatii. — Li-se dã.

C. Tisza in privint'a interpellatiunei
facute in caus'a instituteloru de correctiune
intreba pre min. de just. ce vre sã faca in
caus'a acest'a de orace pana acum'a nu primi
respunsu si dispusetiunea ministeriale intra
asta-di in vigore? Min. Pauler promitte
cã va raspunde cãtu se pote mai currendu,
dar timpulu respunsului lu-va fissã ellu in-
su—si ne sufferindu vre o sila in asta pri-
vintia. — Tisza explica cuvintele salle reu
intellesse; dice cã n'au pussu terminu dar
roga todata pre ministru a-si plini detorin-

tia si in fine a respectã regulamentulu ca-
merai si decorulu parlamentariu (sensatiune.)

P. Szontágh interpelladia pre min.
de interne cã in 23 Apr. an. c. pentru eda-
rea d'iarulu off. an concursu patru tipografie
presentandu conditionile dar ministrulu n'au
primitu ofertele loru, intreba deci vre mi-
nistrulu sã desã intreprindere cellui ce ar
offeri conditionile celle mai eftine?

Min. Szapáry observa, cã nu este
obligatu a publicã concursu deci pote allega
intre tipografie.

Se provoca la dreptulu statului, cã min.
nu este silitu a primã nici una conditione,
daca nu sunt favoritorie. — Szontágh nu
a multumitu cu respunsulu si-si reserva
dreptulu de a face passii ulterioari. — Ma-
joritãtea cu 121 vot. contr'a 107 iea spre
ounoscintia respunsulu ministrului.

A. Molnár presenta seri'a 49. a pe-
titiuniloru. Amintindu cã in seria acest'a se
cuprinde si petitiunea judaniloru ortodossi,
roga deci camer'a sã primesca a se pune la
ordinea d'illei, sambet'a ven. debater'a
asup'a reportului despre fondulu isr. — Se
primesce.

E. Simonyi presenta petitiunea urbi
Cinci-baseric (Pécs) in care se cere a se
face noua allegere de deputatu, de orace
deputatulu loru, Tarray primã functiune de
la statu.

La ordinea d'illei este debater'a no-
vellei electorale. Referintele Szeni-
czey recumenda intr'unu discursu lungu
primirea proieptului, observandu, cã scopulu
acestei legi este supplinirea defepteloru le-
gei d'in 1848. Amintesc, cã se pote adducẽ
multe replicari facia de proieptulu d'in ce-
stiune, de órace una lege elect. perfecta nu
se pote adduce fara a se intraduce censu
generalu, nu crede inse cã s'ar poté con-
testã cã proieptulu presentu nu supplinesce
multe defecte alle legii elect. d'in 1848.

Notariulu cam. boieriloru Nyáry tran-
spune proieptele pertractate de camer'a bo-
ieriloru.

Min. Szapáry arreta necessitate legi
de sub cestiune pentru abuzurile intemperate
la allegeri totodata observa, cã intre impre-
giurari presente nu pote fi vorb'a despre
o lege radicale, dar guv. si-a tãnu de dã-
torintã a se ingriji despre sistarea abuzuri-
loru comise pana acumu — pana ce se va
stabili censulu universalu. Cãtu pentru mo-
dificari facute de comis. centr. observa,
cã nu tiene de correcte dispusetiunile din
§§ 91—93 nu admite cã in Transilvania
sã se urmedie dupa alte dispusetiuni la al-
legeri, nu tiene de essecutabilu in prassa de-
cisiunea d'in §. 70, in urma nu primesce
dispusetiunea despre arondarea municipi-
loru. Relativu la aceste si-reserva observa-
tiunile mai detaiate la debater'a speciala.
Cãtu pentru celalalte partii primesce deci-
siunile comis. centr. — In urma roga mem-
brii camerei, ca sub debater'e sã-si pastreze
credintia cãtra sistemulu parlamentariu si
sã se nesuesca a-si supune interesele loru
provinciele intereselor de statu.

Mocsáry. Meduv'a discursului lui o
communicaramu in revist'a „Fed.” nr. ante-
penultimiu

A. Beóthy se restringe numai la di-
spusetiunile legii relative la clasa privile-
giata, nu intiellege, pentru-ce sã nu potã
esserce cine-va dreptulu elect. pre bas'a
drepturiloru avute. Dupa ce face panegiri-
culu clasei privilegiate luptandu ca unu
allu doile Don Quixote de la Manci'a in
contr'a moriloru de ventu, roga in fine gu-
vernulu si camer'a sã nu faca schimbãri or-
ganice in institutiunile d'in 1848.

Siedint'a se redica la 2 ore d. m.

De langa Cortulu lui Pinteã 17/6 874.

Apparendu in pretiutele colone alle
Diariului „Federatiunea” mai multe cor-
respundintie din tãnutulu Lapusului, in
cari respectivii dd. correspondenti, staruindu
a combate unele abuzuri ce se intempla pre
la noi, nu se potã feri de personalitati —
ma chiaru cu nedreptulu de a atribui re-
gressulu, seau cum asi dice mai bine ne-
prosperarea nationala, cu passii repedi —
clerului din acestu tãnutu,—me semtiu inda-
toratu a face cãte-va observatiuni fugitive
la acelle correspondintie.

Sã incepu cu Nr. 30. „Fed.”, in cae
se incepu correspondintie memorate.

La acest'a n'amu de observatu decãtu
numai atãt'a: cã tote, afara de celle disãe
despre persóne — cã adeca judele cercuale
n'ar soi sorie, etc. potã sã fia si sunt drepte,
ce se adevarescu si din incedentulu de cur-
rendu intemplat in Lapusulu — rom.,
unde notariulu Giorgiu Popu, sen. si judele
Giorgiu Popu, jun. si unu senatore commu-
nale numai din aceea simpla cauza, cã au
facutu o rogare la Comand'a militare pen-
tru unu ostasiu, care erã licentiatu, pentru
prolungirea tempului de licentia pana la
tomana, adducandu motivu si aceea ca su-
plicantele intre altele e si morbosu — fu-
siera suspinsi de la officiele loru, si dati pre
man'a justitiei pentru „abusu de officiu.”
— Vomã vedẽ cum se va cerne acesta cauza
de justitia magiara?

Lassandu Nr. 35. „Feder.” ne atinsu
voiu trace la Nr. 37—38.

Aici se vorbesce despre regressu, si
caus'a acestui regressu dupa „fiulu poporu-
lui” in prim'a linia aru portã-o DD. S.
Cupsia Protop. gr. or. si Demetriu Varn'a
Vprotop. gr. cath. pentru ouventulu cã ace-
ti-a din nepesare nu aduna clubulu natiu-
nale la consultari. — Inainte de tote trebe
sã scia „unu fiiu allu poporului,” cã in tã-
nutulu Lapusului nu essista nici unu „clubu
nationalu” organizatu! — nice nu va fi
pana candu nu se va infiintã unu „clubu,
comitetu, seu reuniune politica nationala a
toturoru Romaniloru din comitatu — care
altcum pre chartia s'au si proieptatu de
multu in Desiu — capital'a comitatului —
dara dorere! pana acum nu si-au inceputu
activitatea. — Acellu clubu despre care vi-
sedia „unu fiiu allu poporului” n'au fostu
alta, decãtu un'a adunare fratiesca conchia-
mata de susu numitii DD. protopopi pentru
o consultare, ce erã forte de lipsa atunci,
nainte de nou'a organizare a comuneloru.
pentru cã tote notariatele erã sã fia prove-
diute cu notari straini, dar multumita bu-
nei intellegeri, cã toti candidatii romani,
fusera alessi din partea poporului cu „accla-
matione,” de sine se intiellege cã prin in-
fiintã clerului.

Dara sã presupunemu cã aru essiste
clubulu nationalu despre care vorbesce oor-
resp. intrebã, cã ore consultu aru fi, ca
acellu-a sã se adune pentru tota „nemic'a”
sãu dora dl. Cor. ar vre, ca candu cutare
officiante sãu privatu comitte vre unu abusu
indata sã se adune una corporatiune pro-
vinciala, sãu fia aceea si cercuale pentru
combater'a acellui abusu? In unele casuri de
asseminea natura nu ougetu, cã ar fi de
ajunsu, deca acei fii ai poporului, cari cu-
noscu acelle abuzuri apociale sã passiosca
insã-si spre sugrumarea reului, si spre ape-
rarea poporului, si acest'a mai cu bunu re-
sultatu s'ar poté face cu ocasiunea congre-
gatiuniloru comitatense, unde dl. Cor. ca
fiiu si representante allu poporului aru tre-
bui sã descoperia acelle abuzuri, sãu deca
nu ar avẽ acolo votu faca acest'a prin unu
membru allu comitetului comitatense, si
reulu se va curmã.

Dici, „unu fiiu allu poporului,” cã „cau-
sele besericesci — scolare ne stau forte reu,
cã poporulu si-perde increderea in preuti si
vice-versa.” — Pote sã aiba in cãtu-va
dreptu! inse l'intrebu cã cine e caus'a la
tote acestea? preutii de siguru nu! ci „fii
poporului, intre cari se numera si dsa, cari
in locu de a promovẽ causele nostre beseri-
cesci scolare, le impedeã sãu nu la pasa de
d'insule nemica. Onore pucineloru esceptiuni,
sãu dora ati dori, ca preutii sã ve iee sub
scutulu loru, si sã ve apere contr'a toturoru
atacuriloru, ca sã nu vi-se elatine nice unu
firu de peru d'in capu? essagerata preten-
siune! N'a fostu destulu cã clerulu a lup-
tatu si lupta si adi cu mandria pentru fii
poporului, ca sã-i redice la officie si dere-
gatorie publico-politice, nutritu inse de aceea
dulce sperantia, cã acesti-a voru deveni totu
atãt'a a stelpi spriginitori ai causelor nostre
besericesci-scolare? inse amaru s'au insiel-
latu clerulu, pentru-ca caus le nostre beseri-
cesci-scolari stau si acum balta, togm'a
asiã „de nu mai reu — ca si candu ave-
amu in fruntea comunleru officianti de
limba si religiune straina, aci inca onore
esceptiuniloru. — Cine e caus'e? cã nu sunt

in tota comun'a edificie scolare? că unde sunt inea nu sunt provideute cu mobiliariu si instrumente de instructiune? că pruncii nu ambla la scola? că invetiatorii nu-si capeta platutiile? că nu sunt gradine de pomaritu? etc. dupa a mea parere nimene altulu, decâtu numai „fiii poporului“ cei intelligenti cari porta officie si deregatorie comunale, si cari singuri sunt chiamati a essecutá legea de invetiametu. Acestea de-fapte cari acumu séu mai tardíu voru ad-duce perire natiunei nostre, se potu sterpi numai prin fiii poporului; deca voru fi asiá de zelosi precum se arreta.

Ce se atinge de acellu passagiú d'in correspondinti'a „fiiului poporului“: că tote statutela, ordinatiunile comitatense, si sentintiele si decisiunile de la judecata vinu totu cu limb'a magiara, intru adeveru aru fi de doritu! ca membrii comitetului, in cea mai de aproape adunare comitatense sè interpeleze pre voomitela pentru nerespectarea legii de natiunalitate!...

Cátu pentru lamentatiunile correspu-dintelui S. G. din Nr. 39. „Feder.“ asupr'a scoleloru din cerculu Lapusului, — celle mai susú díse i potu servi de respunsu, éra de consolatiune i adducu la cunoscentia atát'a, că pentru sustinerea scolei d'in Lapusiu se voru unu romanii de ambe confessiunile in sensulu unei Ordinatiuni de currendu sosite de la Ven. Consistoriu Adjecsanu de Sa-biliu; deci la lucru cu poteri unite cu totii si sè nu lamentámu ca babele. Acest'a do-resce unu

Parinte allu poporului

Arghisiu (Comit. Clusiu) 20. Iuniu, 1874.

Situatiunea in care ne afflamu adi e deplorabila, revoltatoria de anima, — plebes contribuente plange si geme că-ci sar-cin'a i-a devenitu insupportabila, si nu e oine sè o usioredie, ilegalitatiile si-au ajunsu culmea, că-ci bietulu poporu, n'are appera-toriu, dreptatea debe sè si o recupere acumpu si in fine se esclame: Miserabile seculum, ubi iustitiam petere est crimen.

Essecutiunile de tota speci'a sunt la ordinea dílle, lipitorile celle nesatiose prin cametariile celle tirannice de 120%, ma si 150% procentu jefuescu fára crutiare; vic-time au cu mlile.

Precandu acesti-a devastéza ca si lo-custele in agrii semenati, fára ca sè fia in-frenati de cátra cei mai mari, — preatunci D-dieu cercetéza cu noua plaga pre popo-rulu séu, asiá incátu nu i-au remasu nice cea mai mica schinteia de sperantia pentru unu venitoriu mai felice.

In 17. Juniu, a. c. erupse tempestade inforatoria, bubuiturile susu in atmosfera erau asemenea cu acelle, cari prevestescu eruptiune vulcanica; acésta scena cutriera-toria, avendu durata mai bine de trei ore, si impreunata fiindu cu ploia si ghiacia, ca si care dícu betranii că n'au mai vedíutu, au nimicitu tota recolt'a d'in estu annu, si asiá campulu, care semená, cu nescari gra-dine inforite, e devastatu cu totulu, sub durat'a tempestadei in mai multe locuri, si de-aluri au alunecat in distantia forte mare josu; acesta sorte trista au ajunsu preste mai multe cemmune.

Sè amintescu si ce-va imbucuratori.

In díu'a a trei-a a S. Rosalie se tienu essamele la scol'a confessionala d'in Aghire-siu, cu care occasiune unu copilas in abiá de 9. anni bine ventá pre D. Protopopu prin una vorbire bine simtita si petrundiatoria, micutiulu oratoru spre supriinderea toturo-ru-a, — că-ci érá si ospeti de facia, — ac-centuá cu tota puterea cuventului séu: Scienti'a e putere, prin scientia, — istori'a ni-e martura, — popora mice s'au inaltiatu, prin ignorantia celle mari au decadiutu.

Dupa aceste au urmatu respunsurile, cari au fostu precótu numai se pote acceptá de la asemenea basti, scrisorile inea preste acceptare. Spre inchiare éra-si rosti una fetitia o vorbire, in care espune necasurile cu cari au avutu parintii a se luptá in estu annu plinu de suferintie, dar pre venitoriu promitu mai multu etc. pre faciele presen-tiloru potesi ceti indestullire generala.

Nu mai pucina lauda, ca Agihresianulu, *)

merita pentru progressulu facutu cu inve-tiaceii si zelosulu docente d'in Totelecu Adamu Majoru, care ca pedagogu in Blasiu dedesee doveda de eminentele salle facul-tati.

Continuati precum ati inceputu voi ze-losi invetiatori că-ci numai asiá facandu, se voru realisá cu ajutoriulu lui Ddieu, dor-intiile nostre pentru unu viitoriu stralu-citu. D....

In Romani'a intre judetiele cari au fos-tu mai multu bantuite de grandina, aflamu dupa „Romanulu“ ca sunt urmatóriele: Il-fovu, Prahov'a, Buzéu, Romnicu-Saratu, Putna, Dambovit'a, Argesiu, Muscellu, Oltu si Romnicu-Valcei.

Viniile din déalnu Dragasiani au suferitu fórtu multu. Assemenea si in Praho-va mai mult: dealuri, intre cari Tintea, Malaesca, Gagenii, au perdutu mai totu rodulu.

VARIETATI.

(Unu satu cofundatu.) A-flamú că in díu'a do 3 spre 4 Juniu, comun'a Dejoiu d'in plas'a Oltetiulu-de-susu, districtulu Romnicu-Valcii, s'a afundatu la adancime de 3 stangeni. Locuitori n'au suferitu nimicu, că-ci cu trei dílle mai nainte fugisera din satu, ingroditii de unu viietu care se audiá neintreruptu. O parte din case s'au surpatu. („Rom.“)

† Necrologu) Ioanu Demetroviciu, Elen'a Demetroviciu, veduvita Nicodinoviciu Liuba Demetroviciu marit. Popoviciu cu sociulu seu Alessiu Popoviciu advocatu in St.-Ann'a vechia, dimpreuna cu fii: Emili'a Popoviciu marit Serbu si sociulu ei Teodoru Serbu protonotariu cottensu in Aradu, Au-reli'a Popoviciu marit. Vulcanu dimpreuna cu sociulu ei Josifu Vulcanu redactor diu-ariulu „Famili'a“, Silvi'a si Elena Popo-viciu in numele loru propriu si allu consan-geniloru cu nemagaista dorere adducela cu-noscentia publica, mórtea multu iubitulu frate, cumnatu respective unchiu Arseniu Demetroviciu fostu negotiatoriu in Pest'a, carele dupa unu morbu indelungatu in estate de 54 de anni la St.-Ann'a vechia in 19. Juniu 1. Juliu 1874 a incetatú d'in vietia. Fla-i tierri'n'a usióra!

† (Necrologu.) Morteá crudela éra rupse frulu unei fiintie tinere si nobile. Laur'a Popu nasc. Hubanu, soci'a dlui V. Popu asa. la trib. din Satu-mariu nu mai vietuesce. Repausat'a fú un'a dintre acelle romane rare d'in cottulu Satu-mariu, care se mandri de limb'a si natiunalitatea s'a. Dorimu ca dorerea profunda a barbatulu sè fia alinata, éra repausatei memoria eterna.

(Diariulu „Obzor“) d'in Zagrabia de cáte ori publica morteá catarui-va omu totdeuna pune si numele mediculu, carele l'au curatu. Medicii in furorea loru mai că nu veninéza pre redactoru pentru crudela gentilitia.

(Societatea „Petru Maioru“) a teneriloru romani din Bpest'a tienu in Do-minec'a trecuta siedint'a sa de inchiare. Secretariulu ceti reportulu séu despre in-treg'a stare a societatii. Comitetulu in frunte cu zelosulu presiedinte addusse societatea intr'o stare florida atátu in privint'a ma-teriala, cátu si spirituala.

Exempla trahunt. Precum sun-temu informati d'in districtulu Cetáti-de-Petra, comitetulu districtualu voiesce a schimbá respective a se amestecá in trebu-rile basericesci analogu fratiloru d'unu sange satumareni.

Indreptare. In Nr. 47. „Fed.“ pag. 479. Col. 4. Alin. 3. vers. 9. dupa „numele“ a se adauge „constructoriulu loru.“ — „N'am permissu acest'a“ etc. ceea ce se supplinesce pentru ca frazea sè alba intiellesulu deplinu. Red.

Respunsuri. Dlui Avr. Stoianu Alba-Jul'i'a: Primitu si improccollatu. — Amiculu D... P... Nanhidisielu: Multia-mita pentru offertulu amicabile. Negressitu

*) A carui nume Dl. Corr. l'au uitatu a-lu comunicá. Red.

sunt de interessu. In bibliothecela d'aciu nu se afla. Fragmentele melle sunt Correspun-dintie autentice intre Cosiutu si Iancu, prin urmare unu episodú d'in dram'a cea mare. Publicarea se incepe in Nr. 50. salutare fratiesca. Red.

Revista comerciala. Bpest'a, 7. Jul. Prospectele unui secerisú bunu si produce resuiltatele salle pre piati'a comerciala. Pre-tiulu gráului, care scadiusse in septemanele trecute se urcă cu cáti-va cruceri d'in cauza, că gráulu de vendutu érá pucinu. Gráulu de la Tis'a de 83 pundi 200 mesuri cu 6.80, — d'in Banatu 83 p. 700 m. 6.63, — d'in Ro-mani'a 79 p. 13.800 m. 4.70, — Porumbulu 2500 cent. cu 3.98 — ovesulu 1200 m. cu 2.78.

Dupa informatiuni private pretiulu gráului — pre langa imbiare pucina — s'au urcatu cu 5 cr. centenariulu; s'au vendutu 15,000 cent. gráu d'in Romani'a de 79—80 p. cu 4.80—95 cr. — Secar'a si ordiulu nu este cercatu. Pretiulu prombulu si ovesulu ne-schimbatu.

(Dni Munteanu si Solomonu,) pro-fesori la Blasiu, au scoas la lumina o carte intitulata: „Educatiunea si instructiunea ge-nerala“, pentru parinti, invetiatori si toti cei de dorescu inaintarea culturai poporului. Pre-tiulu 1 fl. 50 cr.

(Dlu Vasiliu Indre,) advocatu in Siomcutamare si-a incredintiatu de socia pre domniótor'a Maria Selesiu, fic'a protopopu lui protestantu din Seini. Cunun'a se va tiené la 22 juliu. „Fam.“

Invitatiune. Essamenele la scol'a prin-cipala gr. cath. d'in Reginulu-Sasescu se voru tiene in díu'a de 10/22 Juliu, an. cur. — la cari subscriesulu prin acest'a in nu-mele Onor. Directiuni scol. si a collegiloru ivetiatori am onore a invitá pre Onor. Pu-blicu din locu si giuru, precumu si pre toti interessatii a luá parte. Mai alessu sunt ro-gati a ne onorá cu present'i'a loru onorabili parinti ai copiiloru atátu cei d'in locu cátu si d'in comunele mai departate.

Reginulu-Sasescu in 5. Juliu, 1874.

Georgiu Maioru
Invetiatoriu prin.

Concursu.

Postulu invetiatorescu la scol'a rom. gr. cath. confessionala, in comun'a Domnului, situata in comitatulu Soloocului-de-mediulocu prin abdícarea fostulu invetiatoriu deven-indu vacante, prin acost'a se publica con-cursu. — Emolumintele impreunate cu ace-stu postu invetiatorescu sunt urmatoriile:

1 Lefa invetiatorescu in bani gat'a 240 fl. adeca douesute patrudieci fl. v. a. care summa se solvedia in rate din cass'a Com-munala.

2 doi stangini lemne de focu.

3 pamentu aratoriu estravillanu de 600 st. □

4 Quartiru commodu cu doue chilie si una camera in edificiuulu scolei dinpreuna cu gradina de legumi forte buna. — Doritorii de a occupá acestu postu invetiatorescu sunt avisati, — ca recursele loru provideute cu decumintele neces. se la substerna pre díu'a de 10 augustu, a. c. st. n. la senatulu sco-lasticu confes. in Domninu, érá díu'a ale-gerei este 16. Augustu. — de sine intielle-gandu-se, cumca recurrentii, carii voru fi de-pusu essamele de cualificatiune, negressitu voru fi preferiti.

Domninu la 5. Juliu 2874.

D'in insarcinarea comitetulu scolasticu

Joane Popu,
presied. comit. scol.

Sciri mai noue.

Vienn'a, 6. jul. „Montagsrevue“ confirma scirea că principele Milanu allu Serbiei va sosí la 12. l. c. in Vien-n'a de unde va merge a salutá pre im-peratulu si imperatess'a la Ischl unde totu atunci se va afflá si imper. Ger-manici. — Pre principele l'insociesce

in calletori'a sa ministrulu pres. Ma-novicu.

Paris, 6. jul. legitimistii spera ajutoriulu stangei a poté resturná ministeriulu inea in sied. de marti, crede inse că Mac-Mahon nu va pr-eventual'a demissiune a cabinetulu.

Madridu 4. jul. 300 lucratoru minele (baiasi) de la Almad'a rev-tandu uccisera pre inspectorulu si nira greu pre unu ingeniuru. — P-nou'a reserva statulu armatei ispan se va urocá la 200,000 ostasi.

Brussel'a 6. jul. Consulta congressulu intern. se voru incepe 28. jul. c. in localitatea ministeriu affaceriloru straine. Voru partecipa delegati ai diferiteloru guverne.

Posnania, 6. jul. cercetarile cute in cas'a lui Ianicevschi si la caniculu Grandke in 4. l. c. au fostu scopu d'a se gasi plenipotencia Pontu celui data lui Ianicevschi pentru ad-nistrarea Archieceselor de Posna si Gneseu, Ianicevschi marturisí că po-sede plenipotentia, care inse nu potú gasi.

Paris, 6. jul. „Journal de Par-scrie: cu finea siedintiei de mane se p-intemplá dissolverea Adunarii nat. Buffet (presied.) este resolutu a cur-ori ce discursu care, prin sustiene popunerii d'a se restabili numai dec-monarchi'a, ar tinde sè periclitaze testatea lui Mac-Mahon.

Madrid 6. jul. 5000 carlisti at-cara urbea Ternel (in Arragonia) d-dera focu suburbiulu, au fostu inse-spinsi cu perdere de 40 morti, 100 c-tivi si multi raniti.

Vienn'a 7. jul. Imperatulu principele de corona Rudolfu au pleca la Ischl. — Imp. Vilhelmu sosepe la jul. in Salisburgu de unde in 12. i-pleca la Ischl. — Aducele Albre-plecá asta di la Varsavia; va ceru mai multe porturi de mare russes-va assiste la cáte-va essercitie nat-alle flotei rus.

Vienn'a, 7. jul. Diariulu „N. Lib.“ i-se telegrafeza d'in Constanti-pole: Domineca se intemplara in sub-biele Galat'a si Stambulu conflicte in Greci si Judani; unu copilu de gr-fu uccisu si aruncatu in mare; poli-restabili ordinea.

Vien'a, 8 Jul. Bar. Ceschi locu-nintele d'in Triestu d'in punctu de-dere sanitariu si-ceru demissiunea, c-dobendi impreuna cu titulu de cor-lariu irtimu. In loculu lui se denumi Pino siefulu provincialu. Mai dep-Alesani cons. decute se denumi de provincialu in Bucovin'a si Widm-cens. locutenitiei din Merovi'a este numitu de siefulu Carantaniei.

Burs'a de Vienn'a, 4 Jul. 1874.

Metallice 5%	692
Imprumutulu nat. 5%	738
Sorti din 1860	1082
Actionile banci	977
Actionile instit. de creditu	161
Obligatiuni rurale ung.	595
„ „ Temisiane	74
„ „ Transilvane	141
„ „ Croato-slav.	76
Londonu	111
Argintu	105
Galbenu	532
Napoleond'or	82

ALESSANDRU ROMAN

Propriet., edit. si red. respundiet